

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Kfv.III.37.706/2012/4.szám

*A Kúria a Balogh-B.Szabó-Jean és Társai Ügyvédi Iroda ...
ügyintéző: dr.Jean Kornél ügyvéd által képviselt ...
felperesnek a... által képviselt Magyar Bányászati és földtani
Hivatal (1045 Budapest, Columbus u. 17-23.) alperes elleni
bányászati ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata
iránt indult perében a Kaposvári Törvényszék 2012. július 3. napján
kelt 6.K.20.684/2012/4. számú ítélete ellen a felperes részéről 5.
sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az
alulírott helyen és napon - tárgyaláson kívül - meghozta a
következő*

í t é l e t e t :

*A Kúria a Kaposvári Törvényszék 6.K.20.684/2012/4. számú
ítéletét hatályában fenntartja.*

*Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az
alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati
perköltséget.*

*Kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön
felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárás
illetéket.*

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A „Somogysámson I.-anyag” védnevű bányatelken a felperes 2006-2010. évekre vonatkozóan a bányafelügyelet által jóváhagyott kitermelési műszaki üzemi tervvel rendelkezett. Az elsőfokú bányászait hatóság 2011. március 2. napján a bányatelken helyszíni ellenőrzést tartott, amely során megállapította, hogy a jelenleg bányatóval fedett részen az engedélytől eltérően az alaplap szintje alá + 91 mBf-ig művelték le a bányatelket. Hivatalból indított eljárás keretében az elsőfokú hatóság adatszolgáltatásra hívta fel a felperest, majd ennek teljesítését követően, figyelembe véve az adatszolgáltatási levél mellékleteként benyújtott hiteles bányamérő által készített számításban rögzített kitermelési adatokat, a kitermelt ásványi nyersanyag mértékét 12162 m³-ben határozta meg.

Ezt követően határozatával jogosulatlan bányászati tevékenység végzése miatt a felperest 3.000.000 forint bírsággal sújtotta, valamint a kitermelt 12.162 m³, 4100 kódszámú „agyag” megnevezésű ásványi nyersanyag ismeretében 13.378.200 forint jogosulatlanul kitermelt érték megfizetésére kötelezte. Határozatában utalt arra, hogy a tárgyi helyszínen a szilárd ásványi nyersanyag kitermelése a felsőpannoniai ború Tihanyi Formáció képződménycsoportból történt. A területről vett mintát, a földtani szakértő véleményét elemezve hangsúlyozta, hogy az ásványi nyersanyagok és a geotermikus energia fajlagos értékének, valamint az értékszámítás módjának meghatározásáról szóló 54/2008.(III.20.) Korm.rendelet (a továbbiakban: R.1.) 1/a melléklete szerint a vizsgálattal érintett ásványi nyersanyagok 4100 szám alá tartozó agyagok függetlenül vegyi és ásványi összetételüktől, mivel azok agyag csoport képlékeny agyag alcsoportjába tartozó szilárd ásványi nyersanyagból származnak. A bányatelken működő bányában alaplap alatti engedély nélkül végzett ásványi nyersanyag kitermelési tevékenység a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) 41. § /1/ bekezdés b/ és c/ pontjába ütközően jogosulatlannak minősül, amely miatt a felperes bírságfizetésére köteles. A bírság mértéke meghatározásánál mérlegelési jogkörében eljárva egyebek mellett értékelte a jogellenes magatartás felróhatóságát, az okozott hátrány mértékét, annak egyszeri alkalmát, továbbá a magatartás veszélyeztető jellegét.

A fellebbezés folytán eljárta alperes 2011. szeptember 9. napján meghozott MBFH/1092-8/2011. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Határozata indokolásában a Bt. 26. § /1/ bekezdését és 41. § /1/ bekezdését idézve hangsúlyozta, hogy a bányatelek alaplapja alatt végzett ásványi nyersanyag kitermelési tevékenységet engedély nélkül végezték, arra a bányavállalkozó felperes jogosultsága nem terjedt ki. A Bt. végrehajtásáról szóló 203/1998(XII.29.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 21. § /5/ bekezdéséből fakadóan nem bír jelentőséggel, hogy a felperes

állítására szerint a kitermelés a tudta és utasítása ellenére történt. Noha ezen állítását cáfolja az adatszolgáltatása, amely szerint a jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag egy részét beszállították az agyagdepóba, más részét pedig tájrendezési terveknek megfelelően a korábban kialakított bányagödör feltöltésére használták fel.

A bírság mértékének meghatározásánál az elsőfokú hatóság a Vhr. 25. § /1/ bekezdésének megfelelően járt el. Az alperes megjegyezte, hogy a bányatelekből való kilépés szándékos vagy gondatlan jellegének a bírság mértékének megállapítása során jelentősége van. A kitermelés ténye a teljes kitermelt, eredeti előfordulási helyéről elmozdított mennyiségre fennáll, ezért a felperes által a hasznosítható meddő agyagra vonatkozó arányszám nem alkalmazható a jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag kiszámításánál.

A felperes keresetében az alperes határozatának hatályon kívül helyezése mellett az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte, a tényállás tisztázatlanságára és az alkalmazott jogszabályi rendelkezések téves értelmezésére alapozottan.

Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ítélete indokolása szerint a hatóság a tényállást teljes körűen feltárta, az alkalmazott jogszabályok részletes ismertetése a bizonyítékok megfelelő értékelése alapján megfelelő döntést hozott, azzal mindenben egyetértett. A felperes engedély nélkül ásványi nyersanyagot termelt ki, ez jogosulatlan bányászati tevékenység, amely miatt a Bt. 41. § /1/ bekezdése szerint bírság megfizetésére köteles, függetlenül attól, hogy azt vállalkozó (alvállalkozó) közreműködésével tette-e. A kiszabott bírság kapcsán a mérlegelés szempontjait megállapíthatónak tartotta, ezzel szemben a felperes a határozat jogsértő voltát nem bizonyította.

A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelemmel élt, kérve a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a Kaposvári Törvényszék új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Jogszabálysértésként a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 1. § /1/ bekezdését, 3. § /2/ bekezdés b/ pontját, a Bt. 41. § /1/ bekezdését, a Vhr. 25. § /1/ bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) a 221. § /1/ bekezdését és 339/B. §-át jelölte meg. Álláspontja szerint tévesen értelmezte az alperes és az elsőfokú bíróság is a Bt. 41. § /1/ bekezdését, amikor a jogosulatlan bányászati tevékenységgel összefüggésben kimentési lehetőség nélküli objektív felelősséget rótt a bányavállalkozóra. Nem vette figyelembe azt a tényt, hogy az engedélyezett bányatéren kívüli kitermelési tevékenységet végző vállalkozó a felperestől, mint megrendelőtől ilyen utasítással nem rendelkezett, e

tevékenységről a helyszíni ellenőrzés időpontjáig a felperes tudomással nem bírt.

A bírság kiszabása során a hatóságot tényállás-tisztázási kötelezettség terheli, ahol a közreműködő egyes személyek magatartását, felelősségét is értékelni kell. Az R.1-ben írt szempontok mellett az adott ügy egyedi sajátosságait kell mérlegelni, illetve méltányossági jogkört gyakorolni.

Tévedett a kitermelt anyag értékének meghatározása során a hatóság, de a bíróság is, amikor azt 4100 kódszám alá sorolva határozta meg, hiszen a kitermelt anyag 68 %-a meddő anyag volt, amellyel a felperes nem gazdagodott. Ha egy anyag az ásványi nyersanyagok körébe nem sorolható be, akkor a kitermelt érték megállapításához alapvető kérdés a fajlagos érték meghatározása, ez pedig az eljárás során nem történt meg.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdése alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Kúria előrebocsátja, hogy a Pp. 270. § /2/ bekezdése és 275. § /2/ bekezdése értelmében a jogerős ítélet jogszabálysértésre hivatkozással a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálható felül. A felülvizsgálati kérelemben olyan jogszabálysértés jelölhető meg, amelyre a fél a keresetlevelében hivatkozott és amelyen a jogerős ítélet alapszik.

A peres eljárás rendjét a Pp. és nem a Ket. előírásai szabályozzák, ekként az utóbbi rendelkezéseibe a jogerős ítélet nem ütközhet, így a felülvizsgálati kérelem ebbéli hivatkozása sem foghat helyt.

Az ügy érdekét érintően a Kúria a következőket emeli ki:

A perben nem volt vitás, hogy az ásványi nyersanyagok kitermelése, bányászata, mint bányászati tevékenység a Bt. hatálya alá tartozó engedélyköteles tevékenység. Az iratokból az is egyértelműen megállapítható, hogy a bányatóval fedett részen engedélytől eltérő módon Bt. 26. § /1/ bekezdésébe ütközően az alaplap alá művelték le a bányatelket. Az engedély nélkül végzett bányászati tevékenység a Bt. 41. § /1/ bekezdés b/ pontja értelmében bírságot von(hat) maga után, amelyet nem befolyásol az, hogy a kitermelésre milyen célból került sor. A felperes jogosultása az említett tevékenységekre nem terjedt ki, a bírság jogalapja kétségtől fennáll. Az a felperesi hivatkozás, hogy a helyszíni ellenőrzésig az engedély nélküli kitermelésről nem volt tudomása, kimentésre - a jelen eljárásban

feltártakat is értékelve - alapot nem adhat.

Az elsőfokú bíróság és az alperes is helyesen hivatkozott a Vhr. 21. § /5/ bekezdésében foglaltakra, amely egyebek mellett rögzíti, hogy a vállalkozó (alvállalkozó) közreműködése nem érinti a bányavállalkozónak, engedélyesnek a Bt. hatálya alá tartozó tevékenységéért fennálló felelősségét. Az alperes helytállóan értékelte és elemezte a felperes adatszolgáltatását, továbbá a közigazgatási eljárás során tett azon nyilatkozatát, amely a kitermelt ásványi nyersanyag felhasználását elismerte (tégallyári agyagdepóba szállítás, bányagödör feltöltés).

Az elsőfokú hatóság határozata 3. és 4. oldalán részletesen elemezte, hogy az ásványi nyersanyag kódolását, minősítését milyen adatok, jellemzők ismeretében, a földtani viszonyok, a helyszínen található képződménycsoport elemzésével miként végezte el, figyelembe véve a földtani szakértő mintaanyag-vizsgálati eredményeit is. A Pp. 164. § /1/ bekezdése mentén a felperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy a minták nem a 4100 kódszám alá tartoznak, ezért az R.1. 1/a melléklete szerinti kód és csoport, valamint a földtani korra alcsoport alcsoport tévesen került meghatározásra. A felperes mindezt csak állította, nem bizonyította, a peres eljárásban ehhez kapcsolódóan szakértő kirendelését nem indítványozta. A Kúria osztja azon alperesi okfejtést, miszerint a jogosulatlan bányászati tevékenység a kitermeléssel megvalósult. Irreleváns e körben az, hogy anyag felhasználási módja miként történik, illetve összetétel ismeretében az anyagfajta milyen célú felhasználásra alkalmas.

A bányászati hatóság tehát nem sértett jogszabályt, amikor az említett kódbéli besorolás szem előtt tartása mellett, a felperes által sem vitatott mennyiségű nyersanyag ismeretében meghatározott jogosulatlanul kitermelt érték megfizetésére kötelezte a felperest.

A bírság mértékének kimunkálásakor a hatóságok a Vhr. 25. § /1/ bekezdésének megfelelően anyagi jogi mérlegelést végezve, az értékelési szempontokról számot adtak, határozatukat kellőképpen, az eljárási szabályok betartása mellett megindokolták. A határozat a Pp. 221. § /1/ bekezdésében és 339/B. §-ában foglaltakat nem sérti, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége az határozat indokolásából kitűnik. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes a bírság mértékét eltúlzottnak tartja, a határozatok jogsértő voltának megállapíthatóságához nem vezethet,. Az alperesi határozat II. pontja részletesen taglalta a szankció mértékénél értékelés alá vont körülményeket, amelyek valótlan voltát, azok értékelésbe történő jogsértő bevonását a felperes a per során szintén nem tudta bizonyítani.

A fentiekre tekintettel a felülvizsgálati kérelemmel támadott

körben a jogerős ítélet nem bizonyult jogszabálysértőnek, azért azt a Kúria a Pp. 275. § /3/ bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A Pp. 78. § /1/ bekezdés alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes jogtanácsosi képviselettel felmerült perköltsége megfizetésére. Kötelezte továbbá a feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére is, figyelemmel az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § /1/ bekezdésében és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § /2/ bekezdésében foglaltakra.

, 2013. május 29.

Dr. Sperka Kálmán sk. tanácselnök, előadó, Dr.Kárpáti Zoltán sk. bíró, Dr.Fekete Ildikó sk. bíró

A kiadmány hitelélül

bírószági írnok